

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

CORNER PRITCHARD AVE. The Provincial Library & MCGREGOR ST. City

UKRAINIAN LABOR NEWS

WINNIPEG, MANITOBA, CANADA

РІК III. Ч. 71. СУБОТА, 3. ВЕРЕСНЯ 1921. WINNIPEG, MAN. SATURDAY, SEPTEMBER 3rd, 1921. No. 71. VOL. III.

Новинки.

ОКОЛО РАТУНКОВОЇ АКЦІЇ ДЛЯ СОВІТСЬКОЇ РОСІЇ.

До Риги прибув корабель з першою посылкою на поміч голодуючим.

РИГА, 29. серпня. — Праця американського ратунового комітету для несення помочі голодуючим в СРСІ в повний ході. До Риги прибув корабель з першою посылкою на поміч голодуючим. РИГА, 29. серпня. — Праця американського ратунового комітету для несення помочі голодуючим в СРСІ в повний ході. До Риги прибув корабель з першою посылкою на поміч голодуючим.

Представники російських ратунових комісій їдуть за границю.

МОСКВА, 8. серпня (почтою). — Центральна комісія помочі потерпілим від посухи рішила вислати за границю окрему делегацію, яка складається з представників комісії помочі, кооператив і Центросоюза. До комісії входять Горький, Хінчук і Ігнатов. Самарська і Казанська губернії признані найбільше потерпілими.

Антанта формує свою ратунову комісію.

ПАРИЖ, 25. серпня. — Найвища Рада Антанти оповістила сьогодні урядово, що з рами французького правління назначено трох членів до Міжнародної Російської Ратунової Комісії. Одним з членів є сенатор Йосиф Нуден, бувший французький амбасадор в Росії. Бритійські делегати є вже також назначені. Очікується, що це назначення американських, італійських і японських делегатів.

Жиди в Нью Йорку на поміч голодуючим в Сов. Росії.

НЬО ЙОРК, 25. серпня. — Вчора відбуло ся віче, уладжене жидівською секцією організації "Приятели Советской Росии", на яким промовляли бесідники в жидівській і англійській мовах. Цією віча було збирание грошей на ратуновий фонд для голодуючих в Советській Росії. Зібрано поверх \$1,000 в готівці і \$600 в дорожочинних річах.

Сов. правительство розвязало беспартийный ратуновий комитет.

РИГА, 29. серпня. — Телеграма з Москви до латвійської телеграфічної агенції доносить, що совітське правління розвязало беспартийний ратуновий комитет для несення помочі голодуючим. Стало ся се з той причини, що комитет не повинував ся розпорядженям совітського правління.

Каменев заперече погалоски про ширене ся епідемії холери.

МОСКВА, 29. серпня. — Лев Каменев, голова совітського ратунового комітету заявив нині перед кореспондентом, що голод загрожує в 15 губерніях Росії 20 міліонам осіб.

Він заперече також погалоски про страшне поширюване ся епідемії холери в приволзьських округах. Ріжні вісти про те, що селяни кидають ся на червоноарміївців, є неправдиві, говорив Каменев. Після заяви Каменева на прокормлене голодуючих до слідуєчих жнів потрібно 225,000,000 пудів збіжжа на поживу і 18,000,000 пудів збіжжа на насінє.

Накликають до повалення міжнародних границь.

МОСКВА, 24. серпня (через Реваль). — Урядники совітського правління пригортають ся до прийнятя першого відділу робітників Американської Ратунової Адміністрації, які мають прибути тут при кінці сего тижня для несення помочі голодуючому населєню.

В міжчасі Тверську уліццо, що є головним центром дрібної торгівлі і пишала ся колись багатими крамницями, оздоблено новими плякатками в шістьох мовах, які клячуть "Робітники всіх країв, єдинаяте ся" і "Валіть міжнародні кордонні" та сновіцають, що "Росія є серцем світової революції".

Гейвуд в Москві.

МОСКВА, 31. серпня. — "Скажіть моім приятелям в Шікаго і Нью Йорку, що я знаходжу ся в найлучшій здоров'ю" — сказав тут сьогодні Виліам Гейвуд, провідник американських Промислових Робітників Світа, засуджений в Америці на довший побут в тюрмі за нарушенє закону про шпійонство. Крім того Гейвуд сказав:

"Я гадаю оставати в Росії поки не скінчу роботи, задля якої я приїхав сюди".

Білі терористи убили 8 комуністів.

РИГА, 1. вересня. — Доне сєне з Москви говорить, що Лев Троцький заявив в своїй промові на засіданю Московського Совіта, що за послидні два місяці білі терористи убили в Петрограді 8 комуністичних провідників. Всі загідані убійства мали звязь з терористичним заговором, який недавно зїстав викритий совітським правлінням.

Австрія підписала мир з Америкю.

ВІДЕНЬ, 24. серпня. — Сьогодні о першій годині пополудни підписано тут мировий договір між Австрією і Злученими Державами.

Вашінгтон, 24. серпня.

— Одержана Стіваришенем Прессі вістка, що підписано мировий договір з Австрією, викликала дещо здивована в департаменті стейту, бо там сподівали ся, що переговори будуть тревати ще кілька дєнь.

Справа договору з Австрією і Угорщиною була держана в тайні так само як мирові переговори з Німєччиною і доперва в послідніх часах дізнано ся, що у Відні і Будапешті ведуть ся мирові переговори. Здогадують ся, що договір з Австрією і Угорщиною принціпально не ріжнить ся в нічім від договору з Німєччиною.

НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Українські селяни накладають на себе добровільний податок.

Селянські Ради по селах східної Волині наложили на себе добровільний податок. Кождий селянин зобовязав ся пожертвувати в користь голодуючих 20 пудів збіжжа.

Селянство Курської губернії вислало вже в надволжанській губернії 1,147 тон збіжжа на насінє.

Літературно-мистецьке товариство ім. Франка в Харкові.

В Харкові заснувало ся новє товариство, в якому обєднали молоді і нові сили на полі літератури і мистецтва. Товариство має вести наукову працю і видавати власний орган. Головою товариства є Тарас Франко.

Радио-телеграфічні зносни Харків—Прага.

Українська Радянська Місія в Празі наважала радио-телеграфічним зносно з своїм правлінням, оминаючи Москву, через Миколаївську радіостанцію.

Московська радио-станція має надмірно много праці. Зносни через Миколаїв, як вивисило ся вже на практиці, будуть значно скорші. Місія зможе тепер комунікуватись з Харковом три рази в тиждєнь, одержуючи відзвіди і розпорядження правління проти голод двох-трох днів. Безпосередні зносни Празі з Миколаєвом по радио-телеграфі установлено заходами радянської місії в Празі.

Угода між Україною і Латвією в справі ревакуації збіжжя.

РИГА, 6. серпня (почтою). — Урядові вісти латвійського міністерства заграничних справ доносять, що між Радянською Україною і Латвією зїстала узгоджена угода по питаню ревакуації збіжжя і оптації.

Повертаним збіжжям позволєть ся брати зі собою 100,000 рублів (часть їх може бути в латвійській валюті), золотих річій до ваги 25 золотників і інших річій до ваги 10 пудів на кожду особу.

Робітнича контрола у винаймалених фабриках.

МОСКВА ("Роста"). — На надзвичайній конференції Всероссийської Ради Профсоюзів установлено правила щодо робітничої контролі в державних фабриках, які винаймалєно приватним підприємствам.

Після ухвалення правил робітники в таких фабриках будуть мати ту саму платню, ту саму охорону праці і т. д. що і робітники в фабриках, які ведуть ся під зарядом держави.

Між Злученими Державами і Німєччиною підписано мир.

ВАШІНГТОН, 25. серпня. — Секретар стейту Гюз оповіст сьогодні вечером, що мировий договір між Німєччиною і Злученими Державами підписано сьогодні о 5-ій годині пополудни (берлінський час).

Опублікований департаменту стейту текст договору є коротким документом, зложеном вступу і трох артикулів.

У вступі наведено частину резолюції, ухвалєної конгрєсом і підписаної президентом 2. липня с. р., яка проголошує скінчення воєнний стан між Німєччиною і Злученими Державами.

З КОНГРЕСУ НІМЄЦЬКИХ КОМУНІСТІВ.

Звизають революційний пролетаріат до мобілізації.

БЕРЛІН, 25. серпня. — Делегат з Кольонії Гайрїх, промовляючи на конгрєсі Обєднаной Комуністичной Партії Німєччини, який відбуваєть ся під тепершню пору в Єні, заявив, що зближаєть ся пора, коли Німєччина не буде в силі сповнити умовий альянського ультиматуму в справі відшкодування. Гайрїх звизав всіх членів партії, щоб вони на той час змобілізували революційний пролетаріат.

Делегат Мальтцан, відомий провідник берлінських комуністів, заявив отверто, що спори в партії мусять бути закінчені і мусять бути перевєдєна реорганізація партії.

В останніх часах розвинули сильну діяльність монархісти. Вчора відбули ся в "Стадіум" збори монархістів, на яких промовляв між иншими ген. Гіндебург.

Конгрєс прийня тези Трєтого Конгрєсу Комуністичного Інтернаціоналу.

ЄНА, Німєччина, 26-го серпня. (Кореспондєнція П. Шілера до тейорської часописі "Фольксцайтунг"). — Праця на конгрєсі Обєднаной Комуністичной Партії Німєччини поступає скоро і успішно наперед.

Вчєра скінчила ся дискусія над звітєм Гекєра про Трєтий Конгрєс Комуністичного Інтернаціоналу. Конгрєс прийня великою більшістю резолюцію референта, яка признає тези, ухвалєні на Трєтєм Конгрєсі Комінтерна, як здорову підвалну праця в цілі позискання мас. В тих тезах містить ся також критика мартові революції.

Делегати ствердили, що надзвичайне політичне і економічне положєне в Німєччині вимагає співдіяння всіх робітників, щоб в зближаючій ся боротьбі партія виступила з обєднаним фронтом.

Реферат про "Найближші завдання партії" виголосив предсідатель конгрєсу Штекер. У своїм докладі він вказав на конєчність підпирати вську економічну боротьбу.

Штекер закінчив свій доклад визанємєм всіх робітників до утворєня одноцінного фронту в боротьбі проти буржуазії і в боротьбі за диктатуру пролетаріату. "Ми мусямо подати руку всім робітникам і всім робітничим організаціям", сказав Штекер, "але треба добре приглянути ся їх провідникам і на случай потреби заздалегідь їх позбути ся".

Описая відчитано лист Лєніна, який зробив на делегатів велике вражєне. Лєнін звизав німєцьких комуністів до єдності і до усильної пропаганди в профсоюзів і інших існуючих робітничих організаціях в цілі позискання робітничих мас для ідеї комунізму.

Нині відбудеть ся дискусія над докладом Штекера. На увагу заслугоє справа переговорів між центральним виконавчим комітетом партії, а опозицією, на чолі котрої стоїть Адольф Гофман.

Адольф Гофман відіхав в останніх часах до Москви. Перед своїм відїздом заявив він: "Обєднанє довершенє, бо обі сторони зрозуміли, що тут розходиться ся не о що иншого, як о існуванє партії. Опозиція заявляла, що буде вірно працювати і підчинити ся рішєнню конгрєсу в Москві".

Гофман висказав надїю, що в Німєччині прийде тепєр до цілковитого обєднаня всіх комуністичних сил.

Комунисти здобувають вплив в індустриальних околицях.

БЕРЛІН, 21. серпня. — Індустриальний неспокой, якого о середками є Галле і Лїпсик, прибирає такі розміри, що може легко приняти характер революційних заворушєнь і обняти цілу Німєччину.

Робітники в многих індустриях покинули праця і переводять тепєр голосованє в справі страйку.

В околицях, які вже обняті страйками, комунисти зискують з кождим днем щораз більший вплив.

В комуністичній кріпости Галле металєві робітники покинули праця, коли властєлі фабрик відкинули їх домаганє в справі підвишеня платні.

Металєві робітники в містах Мерцбург, Вайсєнфельд, Айслєбен і Зєнгєргєзєн (в Саксонії) переводять голосованє в справі загального страйку.

В Лїпсик, де 28. серпня мав розпочати ся піврічний світовий ярмарок, робітники в ріжних галузях промислу виїшли на страйк.

Такі самі відносини панують в Берліні і Брандєнбург.

Всі робітники без винятку домагають ся підвишеня платні з причини зросту коштів життя. Коли би прийшло до генєрального страйку, то він легко може перемінити ся в повстанє.

Харчеві розрухи в Баварії.

МІНХЕН, 27. серпня. — Тут устроєно сьогодні демонстрацію "голодних", підчас якої прийшло до зудару з кінною поліцією. Одного чоловіка убито, а двох тяжко ранєно.

Ходить чутка, що радикальні елементи плянують велітєнську демонстрацію з приводу убийства Матіаса Ерцбергєра, бувшого провідника центроців.

Лякаючись революції, німєцька буржуазія огороджує себе законами.

БЕРЛІН, 30. серпня. — Після послідного декрету, який зїстав виданий за підписом президента Еберта, ціла Німєччина має вигляд воєнного стану. Згаданим декретом правління заборонило устроєванє мітінгів, походів і демонстрацій. Заборонєно також видаєништва часописів, які вели революційну пропаганду. В декреті оговорить ся, що всякий і кождий крок, який буде мати на цілі викликанє повстаня, буде сейчас здавлений правлінням.

Страйк берлінських студєнтів як протєст проти науки релігії.

БЕРЛІН, 20. серпня. — На одним з передмість Берліна виїшли кількасот студєнтів на страйк, протєстуючи в сей спосіб проти властї, які роблять зусилля завести в публічних школах обовязкову науку релігії.

В сій справі політичні партії вели через довгий час спір, різною толкуючи дотичну постанову нової конституції. Студєнти виявили своє становищє в сій справі "прямою акцією", проголошуючи загальний страйк.

ПІВНІЧНА ФРАНЦІЯ ОБНЯТА СТРАЙКАМИ.

В Штрасбургу проголошено загальний страйк.

ПАРИЖ, 27. серпня. — Змаганя французьких промисловців до зниженя платні робітникам, щоб через зменшенє коштів продукції уможливити конкуренцію французького промислу з німєцьким, довели до цілого ряду страйків.

В північній Франції страйкує під тепершню пору около 60,000 текстільних робітників. Кождої хвилі грозить вибух загального страйку.

Вчєра проголошено загальний страйк в Штрасбургу, який обняв всі галузи промислу. Такий самий рух проявляєть ся також і в інших частих краю.

Велике невдоволенє даєть ся завважити серед залізничних і транспортних робітників.

Постійний зріст цін на средства поживи витворює грунт для невдоволеня і обурєня проти промисловців, які розпочали кампанію знижуваня платні робітникам. Багато юній, які недавно були вже згодні на зниженє платні, відкинули згоду, коли ціни поживи почали сильно йти в гору. Причиною дорожчєня є в части посуха, яка зробила великі шкоди в зборі збіжжа і городовини, але це більше винні тут купці-спекуланти, які причинились до небувалої дорожчєня.

Французьке правління опинило ся в клопоті. Щоби обмежити видатки держави, правління мало намір скасувати бонус залізничних робітників, який мав виносити на сей рік 700 міліонів франків. Залізничні робітники загрозили загальним страйком на случай, коли би правління дійсно хотїло се перевести в житє.

Взагалі вигляди на задоволенє домагань робітників є дуже слабі. Франція по кількох місяцях розмірного спокою, опинила ся нині знова на передоді великих страйків, що потягне за собою новий занєпад в торгівлі і промислі.

Французькі комунисти і Генєральна Федерация Праці.

ПАРИЖ, 1. серпня (почтою). — Комунистичні делегати на конгрєс Генєральної Федерация Праці в Лїль рішили на вчєрашніх зборах позістати надалі в федерация і створити внутрі її тісну організацію. Тою організацією проводить центральний комитет, зложеной з головного секретєра Квінтоня і двох помічних секретєрів та виконавчого комітєту, який складаєть ся з 15 членів.

Комунисти рішили вести боротьбу проти тепєршнього заряду Генєральної Федерация Праці, щоб на її найближшій конгрєсі здобути більшість.

На посліднім засіданю конгрєсу прийня резолюцію партії більшістю (соціял-патріотів під проводом Жуо), щоб федерация і надалі остала в залузі з Амстердамським Інтернаціоналом. Резолюцію прийнято 1,572 голосами проти 1,325, при 66 повдержавших ся від голосованя.

За злукою з Інтернаціоналом Червоных Профсоюзів послідним промовляв і поставив резолюцію Монат, проти сєї злуки в імені партії більшістю промовляв Жуо. Резолюцію партії більшістю прийнято залєднє більшістю 147 голосів.

Сенатор Френс вдоволений відносинами в Росії.

НЬО ЙОРК, 26. серпня. — Сенатор "Джозєф І. Френс з Меріленд, який вернув тут вчєра з Советської Росії, заявив, що Злучєні Держави повинні навязати негайно дипломатичні зносни з совітським правлінням. У своїй публічній заяві сенатор говорить:

"Три місяці тому назад, виїзжаючи з Америки я казав, що Америка не повинна зволікати з навязанєм торговельних зносни з Росією. Тепєр вертаю з Росії ще більш переконаний, що ми повинні навязати дипломатичні зносни з тим краєм. Не бачу ніякої причини, чому нам страхати ся зносни, які не представляють нічого страшного для Великої Британії і Німєччини, з яких одна і друга старань ся з усіх сил розвинути свою торговлю зі Советською Росією.

Я певний, що американське правління вище незадовго туди торговельну місію, щоб взяти участь у відбудованю Росії, причиняючись в той спосіб до відновленя світової торгівлі, а зокрема приносячи тим велику користь нашим фабрикам, які вони тепєр потребують".

Сенатор Френс удасть ся незадовго до Вашингтону, щоб розпочати там свою акцію в справі визнаня правління Советської Росії.

В Будапешті арештовано 56 революціонерів.

БУДАПЕШТ, 31. серпня. — Поліція викрила тут тайну організацію, яка приготувала ся викликати в цілій Угорщині нову революцію. Арештовано 56 революціонерів. Поліція заявляє, що викрита тайна організація мала звязь з заграничними більшевиками і Індустриальними Робітниками Світа, від яких дістала фінансову поміч.

Як виглядає американська "демократія" на практиці.

ЕТЕЛ, В. Вірджінія, 28. серпня. — Вчєра прийшло до боротьби між майнерами а уруженою стейтовою поліцією. П'ятьох майнерів убито а многих ранєно. Між місцевостями, де від довшого часу ведеть ся боротьба, поперетинаї всі телеграфічні і телефонічні лінії. Проти майнерів виступають уружені скєби, поппи, бизнесмени, студєнти і спеціальна поліція.

ДО ЧЛЕНІВ ВІДДІЛУ УКР. РОБ. ДОМУ В ВІННІПЕГ.

Отсим повідомляєть ся, що місячні збори відділу У. Р. Д. відбудуть ся в неділю, 4. вересня, о год. 2.30 по полудни. Обовязком кождого члена являть ся на означений час.

До відома укр. робітникам в Форт Рудж і Вінніпег.

Тов. Н. Гуцалюк виголосить в суботу вечером інтерєсу лекцію для робітників в Форт Рудж, а в неділю вечером в Укр. Роб. Домі для робітників в Вінніпегу. Лекція почнєть ся в неділю о год. 8.30 вечером.

В неділю вечером, о год. 8.30 відбудеть ся в Укр. Роб. Домі Мітінг українських робітників в справі несеня помочі голодуючим в Советській Росії.

Говорити буде т. М. Попович.

“UKRAINIAN LABOR NEWS”

Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
cor. Fritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man.
Subscription per year \$4.00
Telephone: St. John 1465.

“УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ”

часопис для робочого люду — виходить два рази на тиждень.
В СЕРЕДУ І СУБОТУ.
Видає Стіваришине “Українських Робітничих Вістей”
Передплата на рік \$4.00
Адреса:—
UKRAINIAN LABOR NEWS
cor. Fritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Неповищені в газеті рукописи не звертає ся, хіба що дописувачеві внаслідок невдачі, що блже звороту своєї рукописи на слуці П неповищені та залучити поштово марку на П пересилку.

ПОЛОЖЕНЄ НА РАДЯНСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Місія Української Соціалістичної Радянської Республіки в Чехословаччині оголосила отсе офіційне звіттоване про положене на Україні:

За останній час у закордонній пресі появляють ся інспіровані видумки про широкі повстання на Україні та всія наклапи на неустойчивість радянської влади, про воєнні підготування, мобілізацію і т. д. Безумовно, що се є робота ворогів пролетарської держави, які старають ся таким чи іншим способом помішати налагоджуваню добросусідських взаємовідносин Радянської України з другими державами.

В наслідок сих неправдивих звітовань, по уповноваженню свого уряду заявляю наступне:

1) Ніяких повстань на Україні нема. Протинно, по закінченню трохлітньої горожанської війни і доконаної побіди над зовнішніми ворогами, робітництво і селянство України організованю пролетарською масою приступило до відбудованя економічного життя країни. Що торкаеть ся селянства на Україні, то майже в кождому селі є організовані комітети незалежних селян. Сі комітети разом з міським пролетаріатом стоять міцно і непохитно за радянську владу. З них є організовані відділи для внутрішньої охорони і ладу, які самі переходять агентів, пісаних ворогами Радянської України для ріжких злісних бандитських вчинків, нищеня залізничного шляху і паленя сіл. Селянство повсякчасно само з ними розправляеть ся, тим більше в сей мент, коли всі сили звернені на допомогу потерпівшому від неурожаю населеню.

2) Що торкаеть ся еміграції, то V. Всеукраїнський Зїзд Рад проголосив амністію для всіх тих, які внісгрували в часі горожанської війни за кордон, коли вони повернуть на територію У.С.Р.Р., являть ся до радянської влади та щиро і чесно зобов'язуть ся бути лояльними горожанами У.С.Р.Р. Не було ні одного випадку, щоби той, хто добровільно оголосив ся, був притягнений до відповідальности, окрім тих, яким доказано, що вони, підіваваючись під таку маску, приїхали для других, контрреволюційних цілей. Маємо дуже багато прикладів, що післані агенти для злісних авантюрних вчинків, самі добровільно являють ся і віддають себе розкалявших ся в руки місцевих радянських властей.

3) Всі видумки про загальну мобілізацію являють ся злісною клеветою, немовби радянський уряд готовий ся до воєнних акцій: се є по просту агітація проти радянського уряду. По закінченю війни осіню 1920 р., всі сили звернено на економічний фронт і заявлено — всім наше шире бажанє — мирових взаємовідносин.

Ніякої загальної мобілізації і воєнних підготувань радянський уряд не переводить, натомість правдою є, що положене основу створеня української червоної армії, яка буде внутрішньою охороною держави та оборонятиме інтереси робітників та селян. В сьому напрямі ще в 1920 р. засновано три українські школи червоних старшин (Харків, Київ, Умань), як також організована українська червона дивізія та приступлено до організації других військових частин.

4) Що торкаеть ся товарообміну і заграничної торгівлі Радянської України з другими державами, то народним комісаріатом закордонної торгівлі, враз з всеукраїнською кооперативною спілкою “Вукоспілка” ще дня 1. січня 1921 р. було вже заготовлено сирівці для експорту на 75 мільйонів золотих рублів по довоєнних цінах. По закінченю війни в сьому напрямкові праця поширена і Україна нині посідає о два рази стільки сирівців для обміну. Зараз приймають ся всі заходи в тому, щоби було можна в разі обміну за кордоном експортувати товари через Чорне море на Дунай, також щоби можна тимже шляхом привезти на Україну в першу чергу сільсько-господарські знаряддя і необхідні для України машини і товари. Всеукраїнська кооперативна спілка “Вукоспілка” розвила широкую ініціативу на селі та разом з комісаріатом закордонної торгівлі працює по товарообміну з селом.

5) Неправдою є також, немовби Україна находить ся під окупацією Совітської Росії. Се є злобна, безпідставна клевета ворогів Радянської України. З самого початку соціальної революції на Україні, Україна проголошена — Українською Соціалістичною Радянською Республікою, як самостійна пролетарська держава. На протязі трох літ за самостійність Радянської України бороли ся не лише робітники і селяни братської нам Совітської Росії та інші.

Зараз самостійність Радянської України визнали слідуєчі держави: Совітська Росія, Польща і Литва. В сьому напрямку ведуть ся теж переговори з Латвією, Естонією і другими. Рівночасно Радянська Україна має вже самостійні представництва в Совітській Росії, в Польщі, Литві, Чехословаччині, Австрії і Царгороді. Такі представництва Радянська Україна матиме по всіх державах, з якими будуть навязані взаємовідносини. На Радянській Україні мають ся вже представництва, крім вищих названих держав і від Німеччини та Персії.

Всю внутрішню і закордонну політику Радянська Україна веде самостійно.

6) Національну українську культуру радянська влада не переслідувала і не переслідує. Навпаки, радянська влада всіма силами пособляє розвиткові української культури. В кождому селі на Україні є засновані українські школи; зорганізовані курси для неграмотних, щоби в сей спосіб знизити страшний наслідок темноти, що залізши нам страшний царський деспотизм. Крім початкових існують середні і висші українські школи — університети, інститути і Академія Наук. Радянська влада допомагає українському мистецтву, націо-

нальним хором, пролетарським “Просвітам”, робітничим українським клубам, які існують по цілій Україні.

Таким чином видумані за кордоном повстання, які нібито мають місце на Радянській Україні, не є нічим обосновані, і очевидно клеветою. Ціля сих видумок є пошкодити Радянській Україні увійти в добросусідські взагалі як і економічні зокрема відносини з другими державами.

Радянський уряд при допомозі бідного селянства протягом трохлітньої горожанської війни прогнав з української землі всіх імперіалістичних наїздників і авантюриків, які посягали на права і здобутки робітників і бідних селян України. Радянський уряд з всією послідовністю буде направляти всі свої сили на економічну відбудову держави, а також буде непохитно йти по шляху встановленя мирових взаємовідносин з другими державами.

НЕДИПЛОМАТИЧНІ ТВОРИ “ДИПЛОМАТА” 3 “У.Н.Р.”

Люди сміяли ся, а “Укр. Гол.” друкував. — Вчора містили, а нині називають ісенітниками. — Читають иншим лекцію, яка відносить ся до них. — Все знають, в яке місце їх биля. — Оборонять проститутку, тільки яких?

Судячи по пісанні редакторів “Укр. Голосу” з послідних тижнів, особливо по рубриці п. н. “Мимходом”, виходить, що в головах згаданих редакторів щось не все гаразд. І так, напр., в “Укр. Голосі” з 24. серпня читаємо про Семена Вітика, який пісая теперішню думку редакторів “Укр. Голосу” “захотів конче бути великим чоловіком, тільки як — кебети не мав”.

І от той Семен Вітик, як каже редактор “Укр. Голосу”, “Заложив свою власну газетку “Боротьба” і зачав випускати в ній страшні річі. Люди читали, руками розводили і ахали. А Вітик ріс. Наконьч дійшов аж до того, що зачав писати ноти до всіх держав світа, як одиникий і правдивий голова української держави (підчеркнено “Укр. Гол.”) і тоді повстав такий сміх з Вітика, що люди мусіли аж за животи брати ся”.

Так, так. Люди з Вітикових “нот” так сміяли ся, що аж “мусіли за животи брати ся”. Сміяли ся з Вітикових “нот” і “Укр. Роб. Вісті”. Але то сміяли ся ЛЮДИ, а “Укр. Голос” ті Вітикові ноти передрукував і величав ся ними, як “дипломатичними документами”.

І се робило ся — ще так недавно!.. Яка неосторожність і яка забудьковатість!

Панове редактори! Загляньте в свій “Український Голос” з дня 7. липня 1920 року, а там на 3-ій сторінці найдете “Радіо-телеграму голови Трудового Конгресу” С. Вітика, тобто знайдете в своїй газеті те, з чого “люди сміяли ся, аж за животи мусіли брати ся”.

“Українські Робітничі Вісті” добувають ісенітників, які писав Вітик в “Боротьбі” на початку 1920 року і величавт ся ними”, пише “Укр. Голос”.

Від коли ви, панове редактори, прийшли до ті думки, що Вітик на початку 1920 року писав ісенітників? Що ви думали тоді, коли ви ті Вітикові ісенітники передрукували, як наприклад, статтю про зраду і утечу диктатора Петрушевича, додаючи до Вітикових ісенітниць ще від себе “лекцію” Петрушевичови?

Чи у вас так скоро се все видітило з пам'яті? Если так, то незважаючи на те, що ви в так “патріотичний” спосіб лається на адресу “Укр. Роб. Вістей”, ми всетаки дамо вам маленьку пораду, щоби перестерігти вас на будуче та не допустити до остаточного скомпромітованя ся в очах тих, які дуже добре еще памятають, що ви писали рік тому назад. А порада ся така: коли лишете щонебудь “мимходом”, то зайдіть зарозом до свого річника і подивіть ся, що ви писали рік тому назад.

А то, ось бачите, що виходить: те, що рік тому назад було у вас важними документами, нині вже стало ісенітниками.

Если-ж се ваша аксіома, то хто знає, може навіть сказати, чия саме нині “бодня” Петрушевича на другий рік будуть для вас ісенітниками?..

Если-ж “невмисну” забудьковатість редакторів можна єще простити, то свідоме пере-

ПЕРШИЙ БУКВАР КОМУНІСТА.

(Лекції-розмови в питаннях і відповідях.)

4. лекція-розмова. РАДЯНСЬКЕ БУДІВНИЦТВО.

Радянська власть, як форма диктатури пролетаріату (Конституція У. С. Р. Р.). — Зовнішня політика радянської власти і право нації на самовизначенє. — Армія. — Міліція. — Надзвичайні (Чрезвичайні) Комісії. — Суд.

1. Яким робом взяв пролетаріат в Росії і на Україні владу в свої руки?

За посередництвом Рад. Еще підчас революції 1905 р., а опісля в 1917 р. повстали Ради робітничих і жовнірських депутатів для боротьби з буржуазією. Жовтнева революція дала побіду класичи “Вся власть Радам”, і Ради робітничих, жовнірських і селянських депутатів стали при владі.

2. Для чого служили і служать пролетаріату Ради?

Для здійсненя пролетарської диктатури, для того, щоби всіма правами користував ся виключно пролетаріат: для буржуазії нема місця при владі в робітничо-селянській державі.

3. Значить, при радянській владі нема демократії (рівности всіх горожан)?

Радянська власть здійснює пролетарську демократію. Робітники і селяни за посередництвом своїх рад, професійних союзів, фабричних комітетів правлять краєм, а буржуазія радянська власть отверто заявляє, що її не допустити до правління державою.

4. Що таке буржуазна демократія?

Буржуазія — маленький гурток багатіи — не може отверто признати ся, що вона править мільонами працюючих. Тому вона обманює їх, кажучи, що вона править від імені всего народу, а на ділі дає йому право тільки на папері.

5. Що робить радянська власть, щоби дати можливість працюючим здійснити свої права?

Щоби працюючі могли свобідно збирати ся і устроювати свої союзи — радянська власть дає для їх розпорядимости найліпші — приміщення; щоби вони могли свобідно висловлювати свої думки — в їх руках находять ся всі друкарні і видавництва; всім працюючим є забезпечений доступ до знаня і до безплатного образованя.

6. Чи всі працюючі є рівноправні?

Так, радянська власть дає жінчині-робітничі або селянці такі самі однакові права як і мушнї; жінчини вносять і зриванні з мушнїнами і однаково повинні брати участь в правліню краєм. Тому радянська власть освободжує жінчину від тягару домашнього господарства, щоби дати їй можливість стати на рівні з мушнїною. Не робить також радянська власть ніякої ріжнїці між працюючими иншої національности або релігії.

7. Як будувать ся радянська власть?

Так, щоби найширші маси працюючих на місцях брали в ній участь, причім всі окремі часті краю зв'язані між собою за посередництвом центральної власти.

8. Хто має право вибирати і бути вибраним до Рад?

Всі працюючі. Ті, що живуть з чужої праці не мають права вибирати до Рад і бути вибраними.

9. Яка є форма будівництва радянської власти?

Радянська власть будувать ся з низу. Від сільської Ради до волосного зїзду Рад, котрий вибирає волосний Виконком (виконавчий комітет), звідси до повітового (уїздного) зїзду (виконком), від повітів до губерніяльного зїзду (губвиконком) і нарешті від губерній до Всеукраїнського Зїзду Рад, котрий являеть ся найвищою властю в державі.

10. Хто править в період між зїздами?

Всеукраїнський Центральний Виконавчий Комітет (В.Ц.В.К.) і Рада Народних Комісарів (Раднарком), які вибирають ся на Всеукр. Зїзді Рад.

11. Які є завдання членів Рад?

Вони повинні не тільки голосувати і ухвалювати ті чи инші рішеня, але вони самі переводять їх в життя. Так, наприклад, члени В.Ц.В.К. працюють в його відділах, народних комісаріатах. Таким робом Радні не можуть відорвати ся від мас. Крім того, виборці можуть відкликати кождого депутата з Ради.

12. Яке є завданє місцевих Рад (губерніяль-

них, повітових, волосних і сільських Виконкомів)?

Підчиняючись висшій Раді, місцева Рада вирішує всі питання в границях своєї місцевости. Свої ухвали вона переводить через свої відділи. Кожний відділ підчиняеть ся місцевому Виконкому і в той сам час виконує вказівки відповідного висшого відділу (означеного Народного Комісаріату).

13. Де оголошені всі ухвали про радянську владу?

В Конституції (основнім законі) Української Соціалістичної Радянської Республіки (У.С.Р.Р.) вони виложені подрібно. Там проголошуєть ся також, що вони тимчасові, як і вся власть, поки не зничить ся повневолоде людини людиною.

14. Як відносить ся радянська власть до окремих народностей?

Вона признає рівність окремих народів і дає їм право на свобідне самовизначенє аж до відокремленя і сформованя самостійних держав. Кожда нація (народність) може свобідно розвиватись, мати Ради, школи і т. д. на своїй мові, а Совітська Росія являеть ся лише Федерацією (свобідним союзом) окремих національних радянських республік.

15. А як відносить ся радянська власть до инших держав?

Від самого початку свого істнованя радянська власть підтримала всі кроки для того, щоби добити ся миру; вона йшла на тяжкі уступки (мировий договір Совітської Росії з Німеччиною в Бересті). Радянська власть не стримить до завойованя чужих областей і не хоче иншим народам насильно накладати радянський лад.

16. Для чого в таких разі істнує в радянських республіках армія?

Для борони робітників і селян від заграничної і внутрішньої контрреволюції і для піддержки пролетаріату инших країв в боротьбі з буржуазією.

17. Чи всі горожани відбувають свою військову повинність в армії?

Ні, радянська армія — є Червона Робітничо-Селянська Армія, і радянська власть мобілізує до Червоної Армії тільки працюючих для оборони їх інтересів. Буржуазія відбуває свою військову повинність в запілю.

18. До кого належить власть в Червоній Армії і хто є в ній командантами?

Власть в Червоній Армії належить до робітників і селян. Там, де пришло ся заставити старих офіцерів віддати своє знанє на командантських посадах, там над ними установлено контроль в особі комісарів із робітників і селян.

19. В чім сила Червоної Армії?

В її свідомости. Завдання Червоної Армії є відомі кождому червоноармійцеві. Вона не збудована так, як буржуазна армія, на обмані, і червоноармійці сповняють прикази не з страху, а з совісти, так як вони свідомі про необхідність оборони інтересів працюючих.

20. Що таке Всевоуч?

Загальне воєнне навчанє працюючих. Всі працюючі повинні, не відриваючись від продуктивної праці, учини ся воєнного діла, так щоби весь працюючий народ перетворив ся в робітничо-селянську міліцію і кожде місто, кожда волость були спосібні оборонятись кождою хвили.

21. Що таке Ч. К. (чека) і як до неї треба відносити ся?

Ч. К. є Надзвичайна (Чрезвичайна) Комісія для боротьби з контрреволюцією, саботажем, шпїонажем і надуживаннями, слідить за всею підпольною роботою буржуазії, котра пробує вернути свою владу. Ч. К. — се вірний оборонець революції, тому працюючі повинні помагати їй в боротьбі з буржуазією.

22. Який суд істнує при радянській владі?

Єдиний Народний Суд і Революційний Трибунал. В єдинім Народнім Суді наспівша справа таї і вирішуєть ся, так що речниць між наступенем справи і вироком короткий. Народні судії вибирають ся тільки з працюючих. Для того, щоби судити безпощадно і скоро контрреволюціонерів, назначують ся, а не вибирають ся, поруч з виборними Народними Судами, — Революційні Трибунали.

23. Як судить і які є кари пролетарського суду?

Пролетарський суд судить не після написаних законів, котрі ніколи не поспівають за життям, а після революційної совісти. Кари в порівнанню з буржуазним судом, надзвичайно легкі, часто засуджують на публичну ганьбу, суспільні роботи, замість тюремного заключеня, і умовлені кари.

тих, що старають ся виврати Галичину з рук польської шляхти.

Однак редактор “Укр. Голосу” мав до Польщі “free admission”. Скажіть, панку, чим тут пахне? Ажде тому тільки два місяці назад, як ви з Тарнова приїхали?

“Бо народи дістають те, що собі здобувають, а не те, чого з заложеними руками домагають ся”. (“Укр. Гол.” з 24. серпня.)

А то коли ви, панове, прийшли до такого заключеня? Потрудіть ся, будь ласка, та загляньте в минуші числа “Укр. Голосу”, що ви там писали через цілий час, коли закликали Українців в Канаді слати телеграми-просьби до всіх

вся, та “домагатись”? Ви тоді не перестерігали нікого, що “домагатись” не вардуть, бо можна дістати 25 буків в ту часть тіла, звідки ноги вистають, або бодай... копянка, та шей по пару раз поза “Укр. Роб. Вісті” не називають того злочинном, “коли У.С.Р.Р. країнець поважить ся закватирувати в приличнім готелі”, лише кажуть, що для того, щоби “закватирувати в такім приличнім готелі” як Форт Гери, то тисячі доларів мало на місяць, бо прешінь се готель, для мільонерів, а не для агентів збанкротованого “правительства”.

А ось і робітничий конгрес відбував ся також в “приличнім готелі”, каже “Укр. Гол.” і сердить ся та обороняє сей “робітничий конгрес” перед

Забоділо редактора “Укр. Голосу”, що “Укр. Роб. Вісті” (Продовженє на стор. 3-ю.)

ШКОЛА В РАДЯНСЬКИХ РЕПУБЛИКАХ.

Школа.

Наука є обов'язковою і безплатною. Діти одержують в школі одяг і їду. Через запровадження колективної одержано рівний хід образования, як для хлопців так і для дівчат. Одним із найважливіших завдань нинішньої радянської школи, се розбудження та розвій самостійного думання в дитини. Помібно спеціальні заходи для розвитку музичних та літературних дитячих гуртків.

Буржуазна преса кричить про занепад школи в радянських державах. Найкращою відповіддю про розвій школи хай буде салюторний статистичний образець шкільних відносин:

Росія 1914—1915 року:

Число шкіл	Число учнів
Висш. школи	56
Середні школи	1.400
Народні школи	83.000
Професійні школи	1.600
Разом	86.056

Росія 1919—1920 року:

Число шкіл	Число учнів
Висш. школи	100
Середні школи	4.000
Народні школи	100.000
Професійні школи	2.300
Разом	106.400

Реформа технічних шкіл в радянських республіках.

Постійними часами переведено реформу технічної школи. Та реформа є початком загальної перебудови вищих шкіл; її перепрокладено при співпраці старої професури. В підставу реформи покладено: концентрацію науки, примінене практики та основної зміни положення студентства. До того часу стара школа терпіла через надмір ріжних предметів та емпіричність. Колись студент мусів перейти в якійсь 60—80 ріжних іспитів, що коштувало багато енергії і після укінчення школи кандидат виходив до життя з надто підорваними силами. Нова школа уряджена так, що вся наука зосереджується коло якоїсь однієї спеціальності і останні предмети беруть ся оскільки сею потребує дана спеціальність. Значно скорочені також терміни навчання. Перша в науці триває тільки два тижні на Різдва, Великдень і місяць літом. Частревання науки скорочений на три роки; кожний научний рік ділиться на три семестри. Важним моментом є виужиття державних фабрик і заводів для практичних наук студентів. Студенти-практиканти цілий літній семестер переводять у фабриках і заводах. Радикальна зміна зайшла також під зглядом соціального та матеріального забезпечення студентства. Держава трактує студента, як державного робітника і з хвилею вступає в університет виплачує йому платню в грошах, їжу, красномейську, спільне житє, одягу і т. д. Над працями студентів переводить ся остра контроля і студентів, як погано учать ся чи недбало працюють, негайно зі школи викладає ся. Нова вища школа не відказуєт ся від своєї задачі підготовки майбутніх учених та дослідників. При всіх катедрах вищої технічної школи існують спеціальні науково-дослідні курси. Реформа незвичайно оживила діяльність вищої технічної школи. В 58 техніках в роках 1912—1914 училось 25.000 студентів, в роках 1917—1918 училось 8.000 студентів, в січні 1921 р. активно працювало 30.000 студентів.

для підготовки високо кваліфікованих сил по тих науках, припоручено комісаріатови народної освіти заложити спеціальні научні інститути по окремим основним галузям суспільного знання. ("Наш Стяг".)

НОВЕ ВИДАВНИЦТВО.

У Відні почав виходити неперіодично журнал "Наш Стяг", орган Соціалістичної Української Молодіж. Перше число вийшло за серпень. На зміст числа складають ся: Від Редакції; Василь Чорний: Вічний Революціонер; З неволі на правдивий шлях; Радянський: Капіталізм та соціалізм; Михайло Грушевський: Лист до молоді; Ганин: Школа та соціалізм; П. Демчук: Короткий начерк до історії міжнародного, соціалістичного руху молоді; Ми молоді (вірш); З науки Карла Маркса; П. Христюк: "Підстави політики" наших реалістів; Школа в радянській республіці; Із руху соціалістичної молоді; Хроніка; Із газет та журналів; Бібліографія.

В справі Східної Галичини становище журналу, як заявляєт ся в статі "Від Редакції", є таке: "Східна Галичина мусить належати до України. Тільки зєднане з Україною і запроваджене соціалістичного радянського ладу дасть волю поневоленому селянству та робітничтву Східної Галичини... Революційна українська молодь мусить рішучо відкинути від себе фантазію дрібної галицької буржуазії та бюрократії, яка хоче зробити зі Східної Галичини якусь бутафорну буржуазну державу, яка би стала форпостом європейської контрреволюції".

Адреса редакції і адміністрації "Нашого Стягу" є салюторна: Petro Pasitschnyk, Wien, XVIII. Waehringer-Guertel No. 69, Austria.

ВИМИРАЄ БАНДИТИЗМУ НА УКРАЇНІ.

За чотири роки революції і горожанської війни Україна, яка зазнала поперх десять років, перетворилась в своєрідну Альбанию.

Нечисельні і непромислові в більшій часті українські міста, слабо зв'язані між собою залізницями, еше як небудуть пробували взяти участь в політичній житю молоді держави, яка з першого дня своєї самостійності перетворилась в арену боротьби інших держав (Німеччина, Антанта): буржуазія і поміщики тягнулись в сторону генерала — без ріжниць якого — Скоропадського, Денікіна або Підсудського; міщанство по черзі впадало до кожної нової влади і по черзі розчаровувалося в її.

Богате в масі українське селянство, яке еше більше розбито при стихійній ліквідації поміщиків, замкнулось в собі, подлившись міським "тедацонам" битись між собою і умирати з голоду. Природно, що влади, які в боротьбі з своїми противниками змінювали одна другу, примушені були звертатись до села, як до збирниці людських сил і матеріальних засобів, що змогли втягати селянство у війну. Поки ітереси села і влади сходились до одного, як наприклад, в боротьбі радянської влади з поміщиками Скоропадського і Денікіна, доти селянство піддержувало ту власть, аде як їх інтереси почали розходитись, то селянство починало протестувати, піднімати повстання, виповідати властям партизанську війну. За цілі роки боротьби партизанщина на Україні розвилась роскішним цвітом. Виробилась определена тактика. Витворились кадри партизанів-фаховців.

Коли горожанська війна почала притихати і в краю установив ся більше чи менше стабільний радянський режим, більшість селян партизанів вернулось до мирної праці і тільки привикнувши до анархістичного життя фаховці не втихомирились, проголосивши нову війну "розверстці, комісарам і Жидам". В деяких місцевостях

серед темних мас сільського населення, які втомилась від воєнних і продовольчих тягарів, сей клас найшов був піддержку, наслідком чого були часті напади "повстанців" на повітові міста і залізничні станції, підчас котрих убивано радянських урядовців і устроювано жидівські погроми.

Але головна верства українського селянства за тими класами не пішла. Бажаючі спокоти середні і бідніші верстви села стрінули новий "воєнний" клас з багнетами, і тільки богата і хуторянська аристократія села, незадоволена розверсткою хліба, піддержувала його і на дальше. Зірвавши ідеологічно з широкими селянськими масами, партизанщина перетворилась в чужий для села елемент і вирождилась нарешті в бандитизм, який спеціалізував ся на жидівських погромах.

Заміна розверстки продовольчим податком позбавила партизан-бандитизм його політичної опори — співчуття українського куркуля.

Тепер ми спостерігаємо на Україні постійний упадок філії бандитизму, по части кроками самого селянства, яке організувалось у відділи для боротьби з бандитами, по части радянськими військами України очищуєт ся від банд ріжних отаманів. За останні дні залквідовано банди Левченка, Неєра, Загородного і інших. Полтавська і Кременчуцька губернії остаточно очищені.

Збільшились слухай добровільної здачі показуваних ся бандитів. До Кременчуга явив ся з своїм відділом отаман Кушка, який вилішив бажане чесно служити радянській владі; до Києва явив ся з розказанем відомий петлорівський отаман Мордалевич, який тероризував еше недавно Київську губернію і т. д.

І се тільки протягом останніх днів.

Ми свідомо перехитрили ролю закордонних батьків бандитизму — Савинкова, Петлюри, Румуні і Польщі, які старанно піддержували всіх тих Мордалевичів і Загородних. Якби многочисленні їх агенти не старались інсценувати "повстання", то коли селянство перестало вже раз піддержувати бандитизм, то він засуджений на неминучу смерть.

Ми власне виявляємо ся тепер свідками вимирания сею бандитизму. Кінець українській "Альбани" близький. Радянська Україна знова перетворюєт ся в мирну і трудолюбиву країну.

Н. Ізюмський.

З ТАРНІВСЬКОГО "ЦЕНТРА".

(Допиє до "Впереду".)

Відомо, що тарнівський центр одержав певну квоту для спеціального призначення на розрешення в урядовцями. В дійсності він видав з них тільки заслужене за 1 місяць, а решта майже дві треті пішли на "державні справи". Звичайно одержали не всі місяця, було багато і таких, переважно міністрів, товаришів, їх добрих знайомих та делегатів, що через ріжні поводи і інші законно формальні причини недостойно ся получили не тільки все за 3—4 місяці служби, аде й значні допомоги на лічне.

Для сього є організована лікарська комісія, якої свідчення дають можливість одержувати перед усіма залогості. Як все робить ся гарно в сьому організованому центрі, так і комісія дає право звичайному урядовцеві на одержане 3000 або 4000, а власть маючим по 40.000—50.000 марок.

Се все зробило, що хоч дорожня, урядовці голодують, а дехто з висших уладжує собі "забави" иноді до ранку.

Відомий бувший міністер пхаєт ся і продовжує з своєю компанією улюблений спосіб жити, влучно сфотографований "Волею".

Так витрачають ся в тарнівському центрі кошти на "державні справи".

ЯК ВИГЛЯДАЄ ТЮРМА В СОВІТСЬКІЙ РОСІІ.

Буржуазія всіх країв а з нею і ріжної краси соціал-патріоти та анархісти прозивають кривдилячі зв'язи, що комуністичне совітське правительтво Росії знуштаєт ся та замикает до тюрми всіх своїх політичних противників. А вже найбільше жалів вилівають анархисти. Тільки станеш говорити з таким анархистом, то зараз і почувеш: "Шо, большевики? Так вони гірше царських чиновників знуштають ся над партійними противниками. А от, наших товаришів анархистів в тюрму замикают. Ех, комісарі...". Після такого "філософования" виходить таке, що хотів би ти зробити щось і найгіршого, то тебе не вільно замкнути до тюрми, бо ти анархист, соціаліст і т. д. Ми нарочком наводимо, понизший опис тюрми в Сівітській Росії, що би доказати всім тим крижанам, що совітська власть карає за проступки всіх провинивших ся без ріжниць на їх політичні погляди чи партійну приналежність. Н. Мещеряков, який звіддав найбільшу тюрму в Москві говорить, що там є замкнені не лише буржуї, меншевики і анархісти, аде і большевики (комуністи). Ось його опис в "Правді":

"За часів царського режиму приходило ся часто а деколи навіть довго сидіти в ріжних тюрмах. Давного я ніколи, навіть після революції, не переставав інтересувати ся тюрмою і тюремними умовами життя. Я забавав побачити як тепер живе в тюрмі в Сівітській Росії. Діставши дозвіл я разом з одним товаришем з В. Ч. К. поїхав оглянути Бутирський тюрму, яку я добре знав попередно: в ній пересидів я колись два роки.

З условинами життя в тій тюрмі я власне хочу познакомити читачів.

Командант тюрми предложив нам, перше всего, звідати "фракцію комуністів".

В Бутирській тюрмі кожний арештований може лишати ся в тім коритарі або в тій камері, котру він собі вибере.

Арештовані (мова їде не про заводових кримінальників) групують ся після партійности. Є загальні камери меншевиків, правих есерів, лівих есерів, анархистів і нарешті, камери комуністів. Тоді коли я оглядав тюремне житє в Бутирській тюрмі там було около 120 комуністів, яких обложовувано о ріжні злочини і переступства. Комуністи організують свою фракцію, котра вибирає своє бюро і председателя. Статистика фракції показує, що 60% бутирських комуністів випускаєт ся без жадного суду з той причини, що підчас слідства не можливо доказати їм провини; 15% оправдують ся перед судом тільки 25% зостають засуджені на таку або иншу кару.

Коли ми увійшли в коритар, в котрім є загальні камери комуністів, ми звернули нашу увагу на те, що в глибокій коритар висіла якась куртина. Показало, що за куртиною була устроєна сцена, а коритар представляв собою салю, звідки приглядали ся грі штуки.

Кожного тижня в четвер в сій салі траюють ся представлення або устроюють ся концерти. На чолі сеї культурно-просвітної праці стюять комуністи. В майже нема, а еде де і появило артистів виступають тільки арештовані, так комуністи як і некомуністи. Коли ми зайшли в згаданий коритар там якраз відбувала ся релетиція (проба штуки). В грі виступати як мушники так і жіщини.

Крім представлень в тюрмі по ініціяті самих арештованих устроюють ся концерти. На чолі сеї культурно-просвітної праці стюять комуністи. В майже нема, а еде де і появило артистів виступають тільки арештовані, так комуністи як і некомуністи. Коли ми зайшли в згаданий коритар там якраз відбувала ся релетиція (проба штуки). В грі виступати як мушники так і жіщини.

Тюрму огрівает ся систематично і температура в камерах нормальна. Жалоб на те, що зимою було холодно, я не чув, розмізом того, що я багато разів розпитував про се арештованих.

Пожила в тюрмі незavidна, аде вона така сама в теперішній час і в цілій Росії. Рано чай і пів фунта чорного хліба комуністи, аде в представленнях, концертах і лекціях беруть участь і всі інші партії. В тюрму доставляють ся кожого дня всі газети, які тільки виходять в Москві і роздаєт

ся по всіх камерах. Ми бачили газети у всіх камерах. Книжками тюрмної бібліотеки користують ся так само всі арештовані. На жаль бібліотека не дуже богата. Всюди, навіть в камерах кримінальників, ми чули жагання, що в бібліотечі самі старі книжки, які були печатані ще в царських часах. Московський відділ народної освіти нічого не робить, що би познакомити тимчасових мешканців тюрми з новою літературою. І сею справою треба конче зайнят ся, бо попит за новими книжками в тюрмі дуже великий, часу для читання дуже багато, а число читачів також досить велике: в часі коли я звіддавав тюрму там було около 2.200 арештованих.

Відтак ми оглянули ряд коритарів і камер, де були меншевики, праві есери, ліві есери і анархісти.

Найбільше интересна камера сівітських комуністів. Стіни камери анархістичними кличами. Двері в камері з коритара для арештованих всіх партій отворені від 6 години рано до 8 вечером, т е. від інспекції до інспекції. Мало того, отворені також всі двері на двір і всі внутрішні двері і ворота на поодвіре тюрми, так що арештовані можуть ходити не лише по своїм коритарам, аде можуть виходити також на двір, заходити до других відділів і т. д. Так само отворені від рано до вечера двері поодиноким камерам заводових злочинців і спекулянтів, які сидять в поодиноким камерах. Еше одна характеристична черта: заки увійти до поодинокій камери, командант пухкає до дверей і просить дозволу увійти.

Отворені також камери і в жіночих відділах. Мушники ходять в гості до жіщини, а жіщини ходять до мушники. Після слів команданта тюрми сі взаімі відвідування одні других не приносять ніяких поганих наслідків.

Арештовані отворених камер можуть виходити на двір, коли їм захочеть ся. Арештовані замкнених камер мають кожного дня півгодину прогулянки. Коли я запитав в одній з таких камер, чи півгодинна прогулянка є достаточною, то я дістав відповідь, що так. До камер кримінальних вязнів передають так само кожного дня газети і книжки. Вони можуть мати у себе папір і другі річи, які потрібні до писання.

Я кільканайцять разів запитував ріжних арештованих, як з ними обходять ся адміністрація і у відповідь не дістав ані одної жалоби.

Чистота в камерах ріжна. Жіночі поодинокі камери мають дуже чистий і приємний вигляд. Степень чистоти в мужеських поодиноким камерах залежить від привичок жителів камери. Чистота в замкнених камерах кримінальних вязнів далеко не така, як повинна бути. Перша просьба, яку ми почули, була просьба доставити їм більше мител і вінників. Аде на жаль сего домагання не можливо було задоволити, бо запас мител в тюрмі вичерпан, а нові не були ще доставлені.

На запит, чи є багато наскомих, всюди, навіть в загальних камерах, населених досить густо, відповідали, що бляшці майже нема, а еде де і появило ся, то їх скоро винищують ся. Ваші стрічають ся, аде дуже рідко, далеко рідше чим в минувшій році. Випадків тифу минувшій зими майже не було.

Тюрму огрівает ся систематично і температура в камерах нормальна. Жалоб на те, що зимою було холодно, я не чув, розмізом того, що я багато разів розпитував про се арештованих.

Пожила в тюрмі незavidна, аде вона така сама в теперішній час і в цілій Росії. Рано чай і пів фунта чорного хліба комуністи, аде в представленнях, концертах і лекціях беруть участь і всі інші партії. В тюрму доставляють ся кожого дня всі газети, які тільки виходять в Москві і роздаєт

на яв, що до тюрми доставляють зівсану напусту і за се неможливо обложовувати адміністрацію тюрми.

Свобідне відвідуване мушчин і жіщини і товариське житє має дуже убагороднюючий вплив на загаль арештованих. За півтретя години нашої візити в тюрмі ми не чули ані одного лайливого слова".

ГУЦУЛИ В ТЮРМІ.

"Хочемо розправити, не хочемо ласки!"

Гуцули вже далі півтора року мучать ся і терплять в коломийській салічній вязниці. Останніми часами звернено ся до них з пропозицією, що би вони признали ся до вини і просили о помилуване, а їхня просьба в Варшаві буде напевно вислухана і всі злочини відпущені.

А Гуцули відповіли на се: "Ми в нічому невинні, хочемо розправити, не хочемо ласки!"

Голод і тюрма.

Під сим наголовком находить ся статя в 5 ч. коломийського "Покуття". Статя в більшошті сконфікувана а з сего, що лишило ся, подаємо характеристику Гуцуляцини:

"Нема, мабуть, на білому світі ні одного доброго знавця народного мистецтва, якого не зацікавила би Гуцуляцина. Ся маленка, закутана в хмарні закутина світа пононить уяву і серце всіх тих людей, що хоч раз спитили на ній свою уягу, шукаючи черед життєвого звірства і погані сестри жерел людських радощий і насолоди житєм.

Принаджені скарбами гуцульського мистецтва люди сі призідають з богатих країн, з поміж освічених народів, і з освітих столиць і тут, на високих горах, серед дрімучих лісів, у найзиденіших умовах житя відкривають новий чарівний світ краси. Вони знаходять на верхах Гуцуляцини своєрідну казку та небуденний тип людий героїв, які могли задержати ся тільки в такому поетичному, красою природи щедро вивінованому закутку, далеко від світового гамору, близько дожде близько до матерї землі. Колись вони жили з дрібною хліборобства, годівлі худоби, з сплавлювання дєрева, з часової еміграції на румунські і угорські заробітки та з свогоого артистичного промислу. Чим сьгодні живуть, не знати.

Нам відомо тільки, що австрійські державні тягари, земельне лихварство, борг, визиск, підступи і злочини всяких п'явок і спекулянтів видерли з рук Гуцула його землю. Таким чином щезла і його худоба, а нові кордони не дають змоги їм сплавляти сплави, ні їти на роботу. Дійшло до того, що не стало на горах навіть коржів із тертого сіна, і Гуцули сходять на доли зі старещкою торбою жебрати хліба. Воєне лихоліте знищило знаряддя їхнього промислу, і вони не зносять вже в своїх бєсагах на доли ні мистецьких виробів, ні справних предметів щоденного життє, тільки чорні дрібні зернята тьмяних гіркі, як їхня чорна доля.

Гуцули сходять на доли за хлібом, аде не йдуть далеко. Від найближшого жидівського містечка вертають ся назад у гори, знову без хліба. Вертають ся на вічний голод. Оттак із дня на динну вигбаєть повільно голодовою смертю вродливе, талановите, се продуктивне племя. Гине в 1921 р. на очах "культурного" світа, який захоплюєт ся гуцульським мистецтвом і цілою творчістю Гуцулів, аде не має для них хліба".

Уродини Короленки.

В імени робітників і селян України і Росії вислали председателя Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету Петровський і председателя Ради Народних Комісарів Раківський привітну телеграму Володимирови Короленковій, письменниці, з нагоди його 63 літніх уродин.

